

Bemærkninger til forslaget

Med resolution nr. 743 af 21. februar 1992 godkendte Sikkerhedsrådet en rapport af 15. februar 1992 fra FN's Generalsekretær om at oprette en fredsbevarende styrke i det tidligere Jugoslavien (UNPROFOR). Sikkerhedsrådet har i en række efterfølgende resolutioner øget ansvarsområderne for UNPROFOR. Styrkens nuværende mandat omfatter Kroatien, Bosnien-Hercegovina, Makedonien, Montenegro og Serbien. Styrken opretholder endvidere forbindelse til Slovenien.

I Kroatien bestod den oprindelige opgave i som et foreløbigt arrangement at skabe de nødvendige betingelser for fred og sikkerhed, herunder en varig våbenhvile, således at der kunne forhandles en overordnet fredsplan for den jugoslaviske krise. Hovedelementet i UNPROFORs mandat er en fuldstændig demilitarisering af de tre serbisk kontrollerede FN beskyttelseszoner (UNPA'er), som er underopdelt i fire sektorer, med henblik på at gøre det muligt for de fordrevne kroater at vende tilbage til områderne.

Styrkens mandat er efterfølgende udvidet.

Med resolution nr. 761 af 29. juni 1992 blev UNPROFORs mandat udvidet, således at styrken fik til opgave at sikre den fortsatte drift af Sarajevo lufthavn, og de sikkerhedsmæssige foranstaltninger i denne forbindelse, og dermed gøre det muligt at opretholde nødhjælpstrafikken via denne lufthavn.

I Sikkerhedsrådets resolution nr. 762 af 30. juni 1992 blev styrkens mandat udvidet til også at omfatte overvågningsopgaver i de såkaldte »lyserøde zoner«, der grænser op til de tre beskyttelsesområder.

Videre bemyndigede Sikkerhedsrådet ved resolution nr. 769 af 7. august 1992 UNPROFOR til at udføre funktioner i relation til immigrations- og toldkontrol, hvor grænserne for beskyttelsesområderne er sammenfaldende med internationale grænser.

Endelig blev UNPROFOR 6. oktober 1992 ved Sikkerhedsrådsresolution nr. 779 bemyndiget til at overvåge den jugoslaviske hærs tilbagetrækning fra Prevlaka halvøen.

Den samlede FN-styrke i Kroatien er p.t. knap 14.000 mand, hvoraf Danmark bidrager med ca. 900 mand.

Styrken er opstillet og udsendt med personel, som i hovedsagen har meldt sig frivilligt eller har været indforstået med omhandlede tjeneste. Kun få personer i nøglefunktioner er beordret til tjeneste.

FN's Sikkerhedsråd besluttede på baggrund af Generalsekretærens rapport af 10. september 1992 med vedtagelsen af resolution nr. 776 af 14. september 1992 at udvide mandatet og størrelsen af den daværende FN-styrke til at omfatte en øget indsættelse i Bosnien-Hercegovina. UNPROFORs opgave i Bosnien-Hercegovina består i at yde militær eskorte i forbindelse med transport af FN's Flygtningehøjkommissærs nødhjælpsforsyninger til ofrene for krigen, at varetage bevogtningen af nødhjælpsdepoterne samt i nødvendigt omfang at bistå Internationalt Røde Kors med at eskortere frigivne muslimske og kroatisk fanger ud af lejrene i Bosnien-Hercegovina. Styrken er – i lighed med UNPROFOR i Kroatien – underlagt de almindelige regler for FN's fredsbevarende operationer, dvs. at våben alene må anvendes i selvforsvar. Generalsekretæren præciserede i sin rapport til Sikkerhedsrådet, at selvforsvar i den foreliggende situation også ville omfatte situationer, hvor bevæbnede personer med magt måtte søge at forhindre FN-soldaterne i at udføre deres opgave.

Sikkerhedsrådet vedtog den 9. oktober 1992 resolution nr. 781 om forbud mod militære flyvninger over Bosnien. Forbudet er i første omgang deklaratisk, men resolutionen indeholder en klar henvisning til, at der på et senere tidspunkt kan overvejes tvangsmæssige skridt, såfremt forbudet ikke overholdes. Der overvejes p.t. en håndhævelse af flyveforbudet.

Den samlede styrke i Bosnien-Hercegovina er i alt godt 9.000 mand, hvoraf Danmark bidrager med ca. 175 mand. Styrken er opstillet og udsendt på frivillig basis. Forsvarsministeren opstiller styrken, idet enhver, der udpeges til denne specielle styrke, gives lejlighed til at melde fra med angivelse af begrundelse herfor.

Med henblik på at forhindre en spredning af konflikten i Bosnien-Hercegovina til Makedonien traf Sikkerhedsrådet med resolution nr. 795 af 11. december 1992 beslutning om at udsende en præventiv FN-